

Cirkulärnr: 1991:8
Diariernr: 1990:0038
Handläggare: Evert Zetterberg
Avdsek: KT Räddn
Datum: 1991-01-10
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Kommunernas roll i totalförsvaret och kostnaderna härför

Kommunernas roll i totalförsvaret och kostnaderna härför

Med 1982 års försvarsbeslut inleddes en kraftig utökning av kommunernas uppgifter inom totalförsvaret. Dessa uppgifter har tillkommit som en följd av förslag som lagts fram av olika utredningar. Endast en begränsad del av kommunernas roll i totalförsvaret har reglerats i lag.

Civilt försvarsutredningen (SOU 1989:42) har lagt fram bl a följande förslag

- Kommunernas samlade ansvar författningsregleras.
- Kommunerna åläggs att utreda konsekvenser av bedömda hot och risker som underlag för planläggningen.
- Ansvar för mobilisering av räddningskåren överförs till kommunerna.
- Utbildnings- och övningsverksamheten lagregleras.
- Kommunernas skyldighet att hålla med reservanordningar skärps.
- Skyldigheten att hålla reparationsberedskap skärps.
- Nya bestämmelser införs om kommunernas ansvar för ankommande flyktingar.

De här nämnda delarna av lagförslaget är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1992.

Detta innebär att stora delar av det arbete som många kommuner utför idag sker frivilligt. Den lagliga skyldigheten inskränker sig i dag i stort sett till planläggning i olika former.

Förbundets styrelse har krävt full kostnadstäckning för kommunernas nya uppgifter i samtliga remissyttranden.

Vi har noterat en ökande irritation från kommunerna över kostnaderna samt att nya uppgifter tillförs successivt vilket försvårar kommunernas möjlighet att bedöma helheten av olika kostnader och resursinsatser.

Förbundets politiska ledning uppvaktade försvarsdepartementet hösten 1990 och ställde krav på bl a full kostnadstäckning.

Enligt vad vi erfarit kan frågans vidare hantering komma att ske i den kommunalekonomiska utredningen.

Det är enligt förbundets mening inte förenligt med statsmakternas syn på den kommunala verksamhetens utveckling att nu lägga kostnadskrävande uppgifter på kommunerna. Senast i samband med skattereformen och det kommunala skattestoppet anser sig förbundet ha fått garantier härvidlag. En grundläggande utgångspunkt för den fortsatta hanteringen av kommunernas roll i totalförsvaret måste vara att kommunernas ekonomiska förpliktelser inte utvidgas genom ytterligare åtaganden.

Det är förbundsstyrelsens inställning att de ekonomiska frågorna måste lösas på ett för kommunerna tillfredsställande sätt innan nya uppgifter och ett utvidgat ansvar lagstadgas. Detta gäller således både de samlade förslag som lagts fram av civilförsvarslagsutredningen och de ytterligare förslag som nu är aktuella, bl a en överföring av materielhanteringen till kommunerna (de nuvarande civilförsvarsförråden).

Enligt vad vi har erfarit kommer en proposition om totalförsvaret att lämnas till riksdagen under den senare delen av februari 1991. Propositionen avser fördelning av resurser för budgetåret 1991/92.

Arbetet med en lagrådsremiss över civilförsvarslagsutredningen beräknas kunna vara klart under mars 1991. Lagen skulle därigenom kunna träda i kraft den 1 juli 1992.

Kommunförbundet kommer att bevaka frågorna kring kommunernas roll i totalförsvaret och de ekonomiska frågorna i anslutning härtill offensivt.

Vi återkommer med ytterligare information så snart något nytt har kommit fram.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunaltekniska avdelningen

Jane Cederqvist

Evert Zetterberg